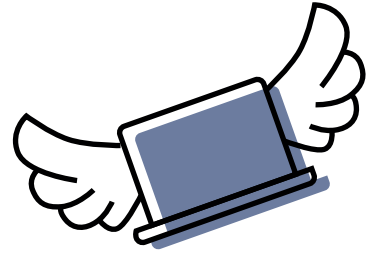
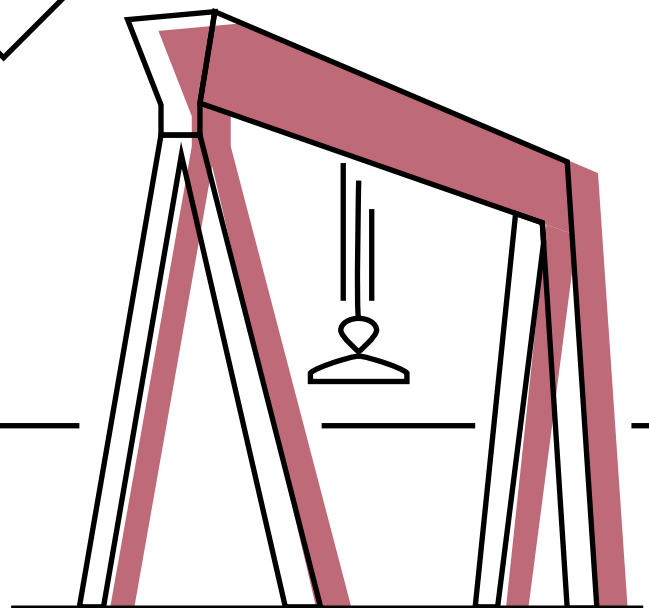
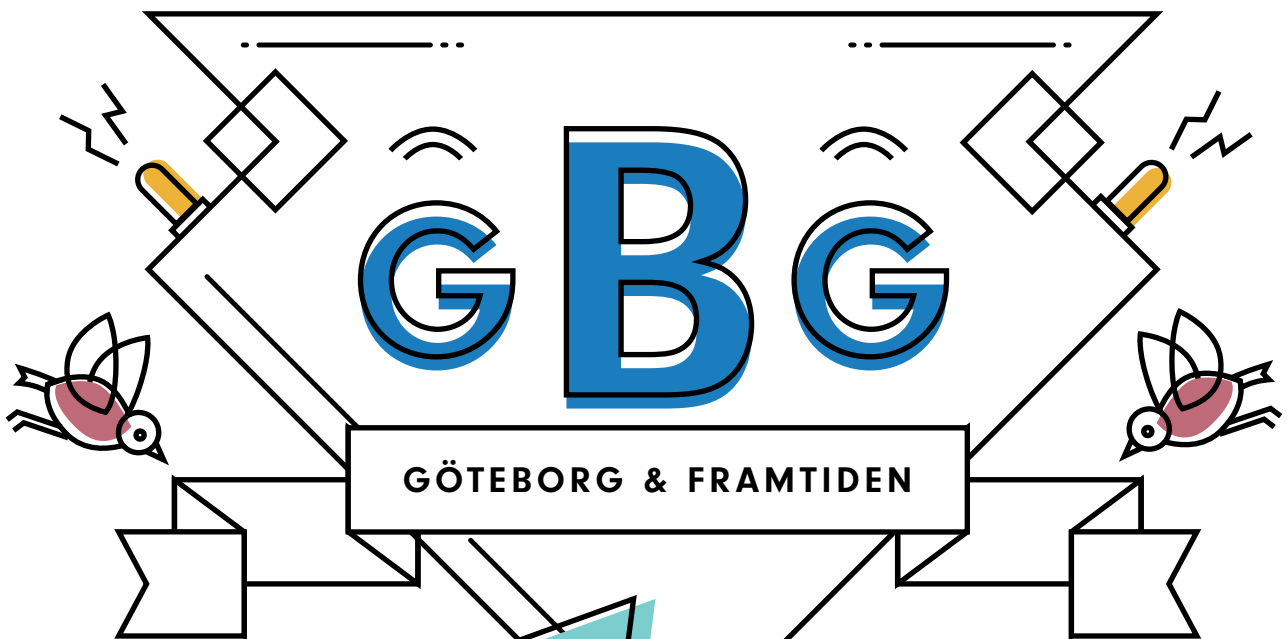

Göteborgs
Stad

VI ÖPPNAR

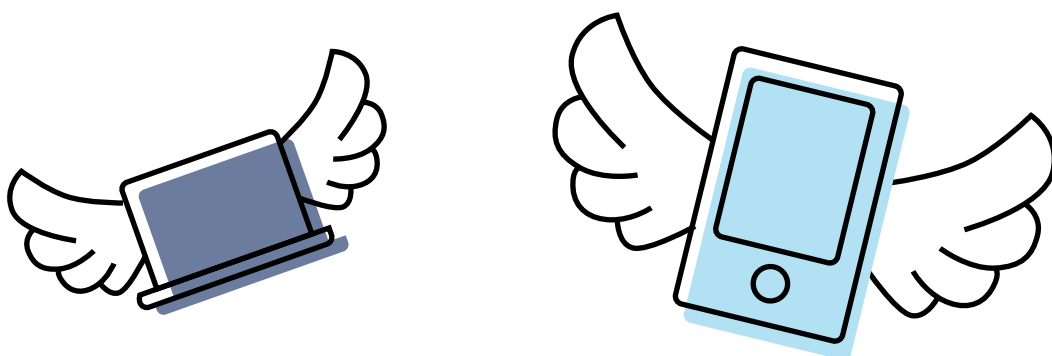

Vad är detta?

Det här är en kort beskrivning av Göteborg Stads strategi för öppna data. Vi hoppas att den ger dig ökad förståelse för vad öppna data är, och hur staden vill använda alla de möjligheter som finns med att öppet dela data.

Strategin Öppna Göteborg i korthet

“Aktivt arbeta för att skapa, underhålla och vidareutveckla kanaler för innovation som bygger på öppna data, och som riktas mot ökad demokrati, ökad medborgarservice och fler tjänster”.

Vad menas med öppna data då?

Öppna data är **framför allt en filosofi**, som utgår från **öppenhet, deltagande** och **samarbete** och vill undvika regler som begränsar tillgång till data. Några som tidigt etablerade ett sådant sätt att arbeta och kommunicera är den rörelse som kom att kallas "open source" – utvecklare som delar och samarbetar runt källkod för att kunna utveckla moduler och tjänster som är betydligt bättre än om var och en arbetat på egen hand.

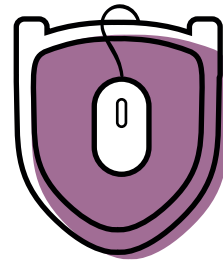
"Open data and content can be freely used, modified, and shared by anyone for any purpose"

opendefinition.org

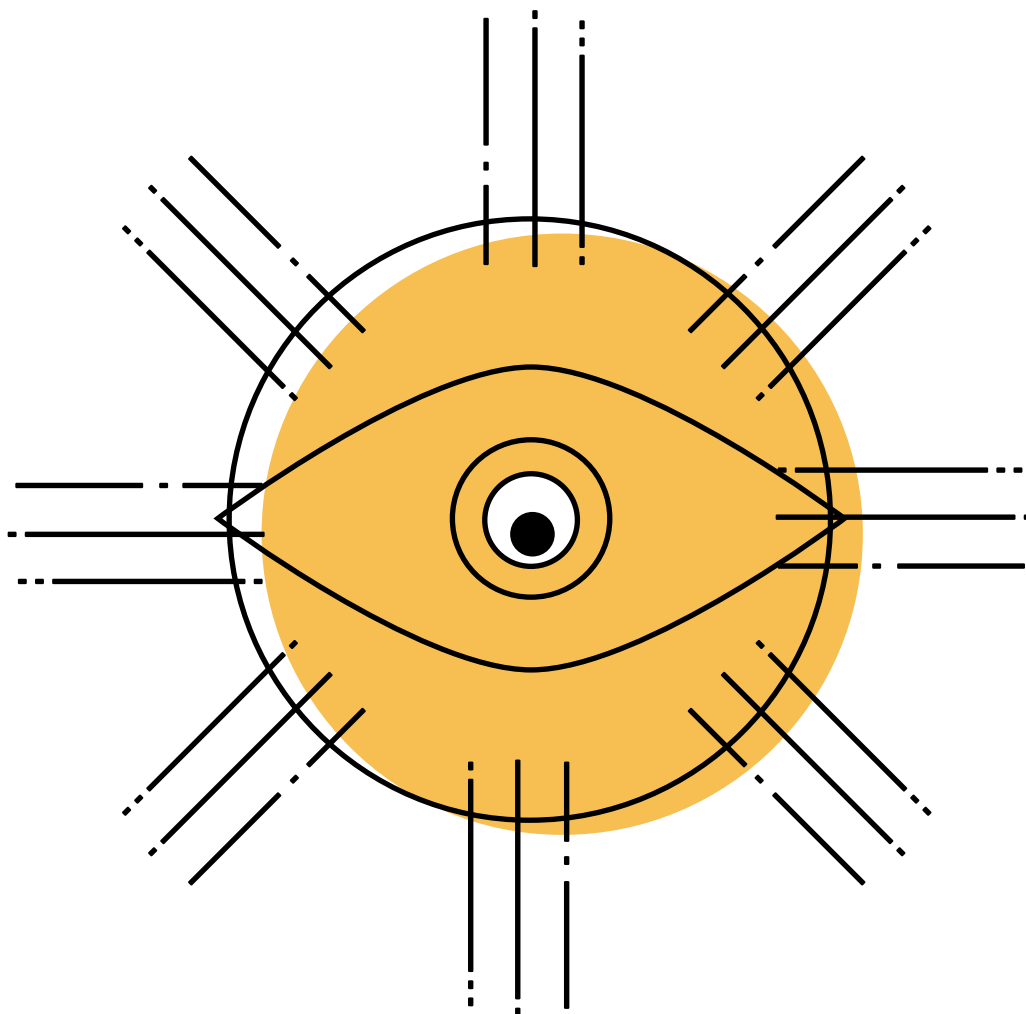
När data blir tillgängliga blir det enklare **att ta reda på fakta** om hur politiker röstat, hur mycket maten i en viss skola kostar per måltid och annat, som någon vill

veta. Det blir också **möjligt att utveckla tjänster** som gör det enklare att vistas och röra sig i staden, liksom tjänster som underlättar för stadens tjänstemän att snabbare hantera ärenden och besvara frågor.

Att data är lättillgängliga är alltså grunden, **men det räcker inte**. För att ge så många som möjligt möjlighet att använda öppna data, så behövs ett arbete **för att göra data enkla att hitta, förstå och tolka**, både vad avser betydelser och kvalitet. En bra början är att all data som publiceras baseras på den europeiska specifikationen DCAT (Data Catalog Vocabulary).

Det finns lagar som driver på utvecklingen av öppna data. Redan 1967 formades Freedom of Information Act (FOIA) i USA. I Sverige finns PSI-lagen (re-use of Public Sector Information) som föreskriver att handlingar från offentlig sektor skall kunna vidareutnyttjas. Lagen reglerar inte vilka handlingar som avses, för det används Tryckfrihetsförordningen och Offentlighets- och sekretesslagen. Exempelvis får inte uppgifter som direkt, eller genom samkörning, kan härledas till en person delas.

För vem?

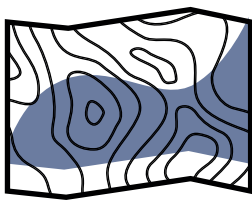
Alla vi som bor och vistas i Göteborg tjänar på öppna data. Alla som vill ha insyn i hur väl stadens politiker och tjänstemän presterar kan få det. Tjänster som gör vardagen lättare kan byggas då data blir öppna. För att det ska hända jobbar vi för att skapa den plattform som behövs, och de rutiner och stöd som behövs för att det ska bli enkelt att öppet dela data.

Också de som är anställda i Göteborgs Stad tjänar på öppna data, som idag spenderar tid på att sammanställa svar på frågor från journalister och allmänheten. När data delas öppet behöver inte stadens medarbetare längre göra sammanställningarna. Det blir också möjligt att skapa tjänster som underlättar för medborgarna och sparar arbete. Kanske det också skapas interna tjänster.

Öppna data-initiativet är bra för

- De som vill skapa tjänster
- De som söker information om något som borde vara öppen data
- De som har data att dela.

Alla som kan bidra har olika förhållningssätt till öppna data.

Påverkaren är en person som drivs av att avslöja hur det verkligen förhåller sig i en fråga som hen har som specialintresse.

Påverkaren är den som skapar intressanta sammanställningar av rådata som kan förklara förhållanden och ge underlag till beslut. Hen vill använda den sammanställda informationen till att påverka så många som möjligt. Påverkaren är oftast van vid att tolka data, att hantera stora mängder data och förstå vilken kvalitet på data som krävs. De frågor som påverkaren intresserar sig för spänner vanligen mellan ett flertal olika typer av data (dataset). Påverkaren är ofta journalist eller politiskt aktiv.

Designutmaning: Plattformen för öppna data behöver göra det superlätt att hitta (att avgöra om de data som behövs också finns, liksom att efterfråga saknad data) och tolka data.

Den passionerade delaren är en person som äger data och vill dela med sig.

Hen är forskare, anställd i staden eller i ett privat företag som äger data, eller ibland en medborgare som samlat eller sammanställt data. De känner till fördelarna med öppna data, vill bidra, och är inställda på att göra lite jobb för att få till det. De kan vara, men är inte nödvändigtvis vana att hantera datamängder.

Designutmaning: Gör handhavandet så smidigt som möjligt och inlärningstiden så kort som möjligt.

Entreprenören är en person som har en stark personlig drivkraft att skapa en tjänst ideellt eller kommersiellt.

Det är lika vanligt att entreprenören gör det här för första gången, som att entreprenören har vana och erfarenhet av att skapa tjänster som bygger på öppna data. Entreprenörer är fixare till naturen, och kanske just därför uppskattar de att det är tydligt och rättframt att hitta, sammanställa och analysera data. Medborgare som vill skapa ideella tjänster, privatpersoner som kommer på en affärsidé baserat på en datadriven tjänst, anställda i publika organisationer som vill förenkla sin verksamhet, eller anställda i privata organisationer som vill skapa tjänster som erbjuds till kunderna är entreprenörer.

Designutmaning: Tillräckligt många efterfrågade dataset med tillräckligt god kvalitet.

Problemlösaren är en person som vill förenkla något i vardagen.

För sig själv, men också för familjen, vänner och alla i den sociala kretsen. Hen har vanligen god uthållighet och tar sig den tid som behövs. De blir ofta bra på att använda öppna data. Det händer ibland att problemlösare inser att de kan ta betalt för sina lösningar, bli entreprenörer. Problemlösare är medborgare, journalister och stadens medarbetare.

Designutmaning: Gör det enkelt att hantera data oavsett nivå och erfarenhet och kunskapsnivå.

Mentorn är en person som brinner för att förbättra vardagen med digitala tjänster och som helt och fullt förstår öppna datas roll och möjligheter.

Hen tycker det är enkelt att tolka data, och vill hjälpa andra att komma igång och lyckas. Hen är påverkare, passionerad delare, entreprenör och problemlösare

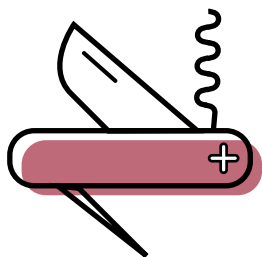
Designutmaning: Förstärk deras känsla av meningsfullhet när de hjälpt någon annan vidare.

Den uppgiftsorienterade delaren är en person som vill dela data från sin verksamhet, helt enkelt för att det ingår i hens arbetsuppgifter.

Hen är forskare, en medarbetare i staden, eller anställd i en privat verksamhet. Hen är inte nödvändigtvis så kunnig i att hantera data och kunskaperna om datakvalitet varierar. Att bidra med öppna data tar tid från de "riktiga" arbetsuppgifterna.

Designutmaning: Eliminera organisatoriska, ekonomiska, kognitiva och praktiska hinder för att bidra.

Hjälparen är en person som i staden jobbar med kvaliteten i den data som delas.

Hen vill se till att data som efterfrågas också delas. Hjälpare har det här som en del av sina arbetsuppgifter och har varierande kunskaper och intresse. Hjälpare kan vara anställda av Intraservice, men kan också vara en analytiker eller liknande, anställd på andra enheter i staden.

Designutmaning: Skapa möjligheter för hjälpare att dela insikter, idéer och kunskap.

Den ansvarige är den person som har öppna data som sitt ansvarsområde.

Hen brinner för området, har god insikt i vilka möjligheter till samhällsutveckling som öppna data ger. Den ansvarige vill säkerställa kontinuerlig förbättring: fler nyttiga tjänster, att de som använder data ska uppleva att vad de behöver finns på plats, och att de som vill använda öppna data upplever att det är enkelt.

Designutmaning: Gör det enkelt att tolka hur väl plattformen fungerar och var förbättrings-områdena finns.

Vad vill göteborgs stad?

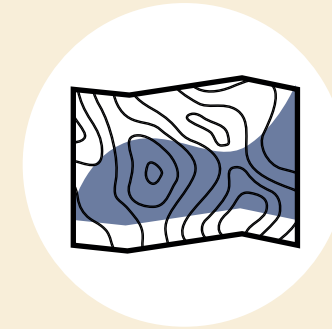
Öppna data är ett utmärkt sätt för Göteborgs Stad att värna om öppenhet, insyn och demokrati. Att ge möjlighet till insyn i hur väl staden presterar. Liksom att ge möjlighet - för andra aktörer och för stadens olika enheter- att skapa tjänster som gör medborgarnas vardag enklare. Vi vill se en explosion av sådana tjänster.

I en europeisk jämförelse för öppna data hamnar Sverige först på 24:e plats och ligger under genomsnittet (590 poäng mot genomsnittet på 759 poäng). Några nyckelpunkter till den svenska placeringen är en brist på gratis data samt att mycket data inte publiceras i öppna licensformat.

Svenska nationella initiativet har funnits sedan 2013. Göteborgs Stads portal har funnits sedan 2015.

Påverkaren är en person som drivs av att avslöja hur det verkligen förhåller sig i en fråga som hen har som specialintresse.

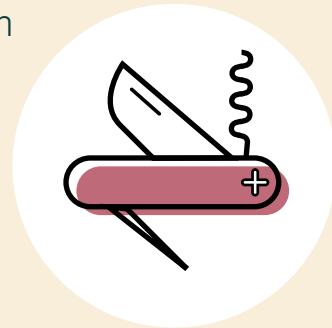
Den ansvarige är den person som har öppna data som sitt ansvarsområde.

Den passionerade delaren är en person som äger data och vill dela med sig.

Hjälparen är en person som i staden jobbar med kvaliteten i den data som delas.

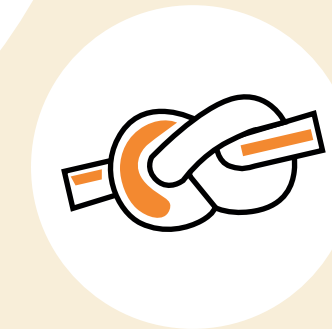
Entreprenören är en person som har en stark personlig drivkraft att skapa en tjänst ideellt eller kommersiellt.

Den uppgiftsorienterade delaren är en person som vill dela data från sin verksamhet, helt enkelt för att det ingår i hens arbetsuppgifter.

Problemlösaren är en person som vill förenkla något i vardagen.

Mentorn är en person som brinner för att förbättra vardagen med digitala tjänster och som helt och fullt förstår öppna datas roll och möjligheter.

Göteborgs Stads Strategi
för Öppna Data

Enklare vardag genom tjänster och information baserad på Öppna Data

Fler medborgartjänster

Privata aktörer, privatpersoner och Göteborgs Stad skall få support att skapa så många tjänster som möjligt

Ökad förmåga att ge medborgarservice

Så hög transparens som möjligt. Staden arbetar aktivt med att använda Öppna Data för att bygga tjänster som förenklar den interna administrationen. Tjänster som förenklar vardagen för medborgarna uppmärksammas.

Samarbete mellan aktörer

Aktörer från näringsliv, publika verksamheter och medborgare ska erbjudas forum att mötas och interagera med syfte att utveckla fältet i allmänhet och Öppna Göteborg i synnerhet.

Smidigt

Smidigt att hitta, förstå och använda öppen data. Lätt att bidra med ny data

Vad blir bättre?

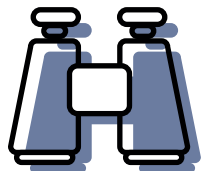
Öppna data-initiativet behöver först ge alla möjligheter att enkelt dela data. Till det behövs en teknisk plattform, tydliga regler hur data ska beskrivas, stöd att dela och mycket annat. Men den verkliga nyttan kommer då data används.

Några kortsiktiga mål är att:

- Det ska vara enklare att dela och använda öppna data.
- Data som efterfrågas ska i större utsträckning finnas tillgänglig.
- Det ska skapas nya kontakter mellan aktörer som utvecklar tjänster och vidareutvecklar plattformen för öppna data.

De långsiktiga målen är att:

- Medborgarna ska uppleva bättre service och ökad insyn.
- Fler innovativa tjänster som (baseras på öppna data och) gör vardagen enklare för medborgarna.

Insyn och ökad demokratisk kontroll

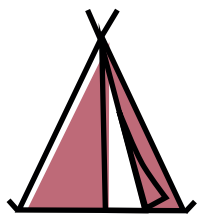
En typ av öppen data är att dela protokoll och handlingar.

Det gör det möjligt för intresserade att följa ärenden eller ämnen. Att också dela underliggande data är nästa steg. En återkommande fråga som idag kostar arbetstid att sammanställa är vilka kostnader som specifi-

ka anställda haft, information som med fördel kan delas. Ett annat spännande exempel är det brittiska "Where does my money go" som gör det möjligt att se hur dina pengar fördelas i förvaltningen av staden.

Genom öppna data blir det också möjligt att hitta och påpeka missförhållanden såsom i Toronto, Kanada, där man 2007 upptäckte ett dussintal välgörenhetsorganisationer som opererade illegalt. Genom upptäckten kunde kanadensiska staten undvika skattesmitning för 3,2 miljarder dollar.

Själva det faktum att medborgarna har fri insyn kommer också att påverka arbetet för politiker och tjänstemän. Ett intressant exempel är webbsidan TheyWorkForYou, som visar hur ledamöter i parlamentet valt att rösta i olika frågor. Det har visat sig att genom att ledamöterna vet att detta redovisas öppet, så tenderar de att rösta mer i linje med de som de representerar och mindre i enlighet med partilinen. Den brasilianska Transparency Portal skapades redan 2004 och är nu ett av landets viktigaste verktyg mot korruption. Beslutet att publicera politikernas och tjänstemäns kreditkortstransaktioner ledde till en 25-procentig minskning av dessa.

Deltagande och inkludering

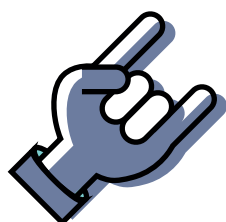
När data delas blir det möjligt för fler att delta och påverka samhällsutvecklingen.

De som själva har tillräcklig drivkraft kan ta reda på genomsnittskostnader för skolmåltider i olika stadsdelar, eller någon annan fråga som intresserar dem och som de kan påverka. Genom att de som har gjort undersö-

kande arbete delar det vidare så sprids fakta också till personer som är intresserade.

Det behöver bli lättare att dela data, att få hjälp att tolka data. Data från stadens verksamheter ska delas som grundregel.

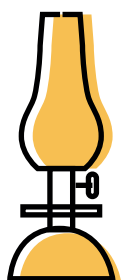
Ett bra sätt att sprida kunskap och samla erfarenheter om hur data ska delas, analyseras och presenteras är i olika nätverk och fora. Inom staden finns exempelvis geodata-gruppen. Trafiklab är en öppen grupp där kollektivtrafikbolag och utvecklare samarbetar och visar upp nya smarta tjänster baserade på öppna data. Ett bra ställe att få inspiration och diskutera på är Facebook-gruppen opengov.

Egenmakt

Med digitala tjänster kan alla som bor och vistas i Göteborg att ta bättre vardagsbeslut.

Det finns många exempel på sådana tjänster i världen och i Göteborg. Samåkningstjänster, hitta toaletter, välja bästa staden att flytta till är några sådana. Eller varför inte Nästa tur, en app som visar kommande avgångar just nu från en hållplats i Göteborg.

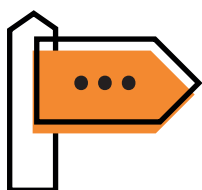

Innovativa lösningar

Det finska öppna data-initiativet har resulterat i ett flertal tjänster för att underlätta för medborgarna.

Servicekartan är en elegant lösning som visar upp Helsingfors stads alla platser och erbjudanden inom sport, kultur, utbildning, hälsa och mycket mer. Här kan du exempelvis gå in och leta efter offentliga toaletter, hitta en sporthall för parkour och få veta "allt" om den staty du har framför dig.

Ett bra exempel på relativt små och enkla insatser som kan göra stor skillnad är det danska initiativet att publicera adressinformation som tidigare samlades och distribuerades från varje kommun, och vissa myndigheter. Genom att ta bort dubbelarbetet och minska möjligheterna till att det blir fel räknar danska staten på att ha tjänat 62 miljoner euro, till en kostnad av 2 miljoner euro. De allra flesta har uppskattat initiativet mycket, förutom de privata aktörer som sålde vissa adressuppgifter till kommunerna.

Staden kan ge bättre och effektivare service

Digitala tjänster kan användas för att skapa en enklare och mer direkt dialog med medborgarna.

På så sätt kan det bli möjligt att exempelvis följa och komplettera sitt bygglovsärendet. En stor del av dialogerna med stadens tjänstemän beror på att medborgarna inte förstått processen, inte förstår vad de ska bidra med, eller helt enkelt att den enskilde bara vill veta hur långt ärendet har kommit. Den typen av dialog kallas "onödig efterfrågan" och målet är att på sikt eliminera den.

Det finns också möjligheter att använda öppna data för att förbättra servicen internt mellan stadens enheter, och varje enhet kan själv skapa tjäns-

ter som förbättrar deras prestation.

New York stad kom på att de skulle kunna minska bränderna genom förebyggande arbete. De samkörde ett 60-tal faktorer som ger ökad brandrisk, exempelvis byggnadens ålder, typ av elektriska ledningar, antalet sprinklers och att det finns hissar. De byggde en algoritm som gav varje byggnad ett "risk för brand"-index. På så sätt kunde brandkåren styra sina inspektioner för förebyggande arbete till de byggnader där risken för brand var högst.

Ett annat exempel är att det finns teknik idag som samlar information om vägförhållandena som skulle kunna användas för att styra stadens bilar för saltning.

Hur ska det hända?

Öppna data är en del i stadens demokratiarbete. I takt med att digitaliseringen av samhället ökar spelar offentliga data en allt större och viktigare roll. Göteborgs Stad producerar mycket offentlig information om och för de som bor, besöker eller driver företag i Göteborg. Därför kommer Göteborgs Stad att arbeta systematiskt så att data och tjänster blir tillgängliga för alla, och tillvaratar så breda intressen som möjligt.

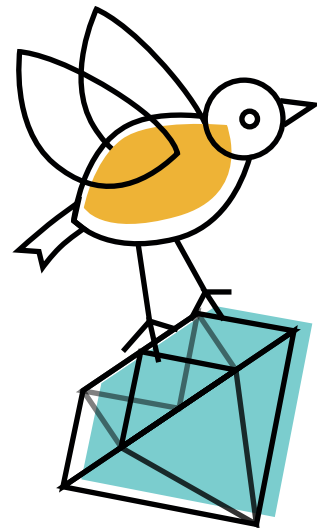
Diamanten - Vårt strategiverktyg

Att arbeta med öppna data är spännande, men också ganska komplicerat. Att skapa, publicera och underhålla öppna data kräver att många människor och organisationer samarbetar. I vår stad bor många människor med olika behov och mål som påverkar vilka data vi publicerar, och hur vi gör dem tillgängliga. För att arbeta effektivt med öppna data för alla i Göteborg har vi tagit fram ett verktyg som vi kallar för Diamanten. Diamanten hjälper oss att:

1. Att skapa en helhetsbild över hur olika verksamheter och organisationer i staden kan arbeta bättre tillsammans.

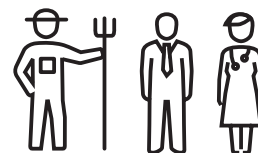
2. Stötta alla som arbetar med öppna data genom att ta fram aktiviteter som bidrar till att utveckla öppna data för alla.

3. Titta framåt för att tidigt ta reda på hur vi bör planera arbetet långsiktigt för att göra öppna data-satsningen i Göteborg så nyttig och användbar som möjligt för så många som möjligt.

Entreprenörskap

Skapa tjänster tillsammans

Nyckel-
intressenter

Ramverk

Tillhandahålla
ramverk
och struktur

Vision och
kärnvärden

Verksamhet
och ledarskap

Teknisk
infrastruktur

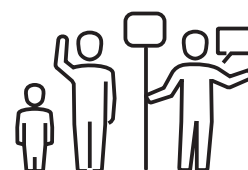
Kultur

Tredjeparts-
tjänster

Juridik

Demokratisera

Stärka och underhålla

Medborgare

Så här fungerar Diamanten

Diamanten består av två huvudtrianglar: den övre (vita) triangeln handlar om vårt interna arbete, medan den nedre (blåa) triangeln handlar om vad som händer ute i staden.

Varje triangel består av fyra mindre trianglar ("facetter", som på en diamant). Varje facett belyser en viktig del av hur staden, invånare, företag och organisationer berörs av öppna data.

De interna facetterna är:

- **Vision och kärnvärden:** Vår vision är att "Aktivt arbeta för att skapa, underhålla och vidareutveckla kanaler för innovation som bygger på öppna data, och som riktas mot ökad demokrati, ökad medborgarservice och fler tjänster." Våra kärnvärden är öppenhet, tillgänglighet och att använda digitala tjänster för att bygga ett bättre samhälle för alla.
- **Verksamhet och ledarskap:** Hur vi organiserar och leder arbetet mellan avdelningar och enheter.
- **Teknisk infrastruktur:** Vår tekniska plattform och de dataformat som vi levererar datan i.
- **Nyckelintressenter:** Hur vi tar till vara på företags och andra organisationers kompetenser och behov när det gäller utveckling av öppna data och öppna tjänster.

De externa facetterna är:

- **Juridik:** Vilka lagrum som styr vårt arbete. Hur vi arbetar för att uppfylla det som åligger oss.
- **Kultur:** Våra känslspröt så att vi är relevanta för alla.
- **Tredjepartstjänster:** Hur vi stöder andra öppna verktyg som passar väl ihop med vår egen infrastruktur så att användare kan arbeta effektivt med öppna data.
- **Medborgare:** Medborgarperspektivet handlar om att ge så många grupper som möjligt en röst när det gäller att bygga tjänster, så att staden bättre kan välja vilken sorts data som ska tillgängliggöras.

Så här arbetar vi med Diamanten

Diamanten låter oss arbeta med varje enskild facett separat, men också titta på hur de samverkar med varandra. Diamanten låter oss också titta på hur varje facett påverkar och påverkas av de övriga facetterna.

Till exempel arbetar vi kontinuerligt med att utveckla och kvalitetssäkra vår egen **Tekniska infrastruktur**. Inom facetten **Kultur** arbetar vi med att fånga upp ämnen som människor i staden är intresserade av, bland annat genom att anordna hackathons, kurser och föreläsningar.

Vi behöver också arbeta i skärningspunkterna mellan facetterna, både internt och externt. I gränssnittet mellan facetterna Kultur och Teknisk plattform finns alltså flera aktiviteter vi kan göra för att tillgängliggöra tekniken för olika kompetensnivåer och intressen. Det är idag bara ett fåtal som har intresse och kunskap av att lära sig programmering till exempel. Hur kan vi skapa en teknisk plattform för att tillgängliggöra öppna data för hela befolkningen?

Genom att studera vilka frågor som uppstår i gränssnitten mellan facetterna kan vi skapa en helhetsbild av hur vi ska jobba strategiskt med öppna data i Göteborg.

För att lära dig mer om hur vi arbetar, besök vår hemsida

goteborg.se/psidata

Vägen dit

Skapa medvetenhet och engagemang

Väck intresse och engagemang hos potentiella användare och intressenter.

Underlätta att ansluta sig till rörelsen

Stöd dataägare, data användare och andra involverade parter.

Stöd användningen

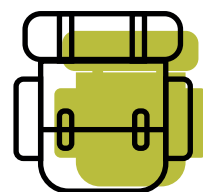
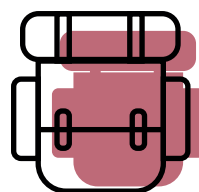
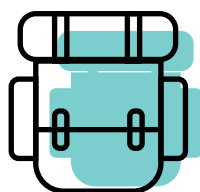
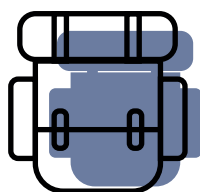
Stöd publiceringen av ny öppna data och gör det så enkelt som möjligt att hitta existerande öppna data.

Organisationsförändringar

Skapa interna arbetsprocesser och stöd kunskapsbyggandet inom organisationen.

Justering av teknisk plattform

Etablera och förbättra plattformen för att leverera öppna data.

Engagera den lokala öppna data communityt.

Lansera en elektronisk förslagslåda för att samla in allmänhetens åsikter om vilken typ av data som arbetet skall fokusera på främst.

Tillsätt och tillkännage en Open Data Officer som skall äga strategin och ansvara för att den implementeras.

Gå ut med ett uttalande tillsammans med en politisk sponsor angående projektet.

Publicera ett uttalande på stadens publika webbplats om öppna data projektet och dess målsättningar.

Skapa riktlinjer för publiceringen av öppna data.

Skapa riktlinjer för publiceringen av öppna data.

Inkludera krav för publicering av öppna data i alla stadens kommande upphandlingar av IT-system.

Skapa en enskild tjänst för att enkelt kunna publicera och navigera stadens öppna datasets.

Staden skall vara en drivande kraft inom arbetet för nationella standarder och riktlinjer för öppna data.

Tillhandahåll riktlinjer för publicering av öppna data API:er.

Aktivera sociala plattformar online för att stärka dialog inom öppna data communityn.

Tillhandahåll informativt material angående Öppna data-projektet till områdeschefer inom staden.

Hjälp Entreprenörer och andra engagerade personer att agera aktivister för öppna data.

Publicera en nyttorealiseringsmodell och visa på bra exempel av verkliga effekter som öppna data har gett.

Tillhandahåll en webbaserad testbänk för publicerade API:er för att stödja enklare verifiering/test/experimentering.

Aktivera sociala plattformar online för att stärka dialog inom öppna data communityn.

Vad kan du göra?

Du som är journalist, politisk aktiv, eller vill skapa opinion kallar vi

påverkaren Så här kan du hjälpa oss att lyckas med vårt öppna data-initiativ:

- Om du behöver en viss typ av data, så meddela det! Använd kontaktuppgifterna till ansvariga, eller posta till andra fora. Berätta vilka data som du vill se och varför. På sikt bör det vara möjligt att göra det på webbplatsen för öppna data
- När du publicerar slutsatser och analyser, skriv att detta är ett resultat av att det finns öppna data i Göteborg.
- När du gjort sammanställningar, lägg upp även dessa som ett nya dataset.

Du som är anställd i staden eller i ett privat företag som äger data, som är forskare, eller kanske en medborgare som samlat eller sammanställt data och vill bidra kallar vi **Den passionerade delaren** Du kan:

- Kontakta öppna data-initiativet för att se hur vi kan hjälpa till att publicera din data.
- Börja delta i konversationerna som förs inom staden eller i olika Facebook-grupper.
- Medverka på meet-ups för att få ta del av andras erfarenheter och knyta kontakter med andra dataägare samt potentiella dataanvändare.
- Du som är anställd i staden bör registrera eventuella förfrågningar från privatpersoner eller andra grupper som visar intresse för er data. Detta

kan hjälpa oss fokusera på vilka dataset av alla ni har tillgång till som borde publiceras först.

Du som vill skapa ideella eller kommersiella tjänster, har en affärsidé baserad på en datadriven tjänst, vill förenkla en verksamhet kallar vi

entreprenören Du kan:

- Delta i meet-ups för att knyta kontakter med dataägare och andra intressenter. Detta kan vara speciellt hjälpsamt om du själv inte har all kompetens för att bygga en tjänst från ax till limpa.
- Var aktiv på de forum där öppna data diskuteras för att hjälpa till att påverka utvecklingen i en riktning som är i ditt intresse.
- Var tydlig med att tjänsten du bygger drivs av öppna data.

Du som utan något kommersiellt intresse vill förenkla något i vardagen kallar vi för **problemlösaren** Du kan:

- Om du saknar vissa data, så meddela det! Använd kontaktuppgifterna till ansvariga, eller posta till andra fora. Berätta vilka data som du vill se och varför. På sikt bör det vara möjligt att göra på webbplatsen för öppna data, men till dess kan du använda kontaktuppgifterna till ansvariga, eller posta i andra fora.
- Arbetar du i staden kan du reda ut vilka frågor som skapar mest merarbete för din enhet och hur öppna data skulle kunna eliminera eller minska dessa. Vänd dig till Intraservice med din idé.

Du som vill hjälpa andra att komma igång och lyckas använda öppna data kallar vi för **mentorn** Du kan :

- Dela den här skriften med så många som möjligt.
Tipsa andra om bra exempel och innovativa lösningar som kan inspirera.
- Posta dina tips på hjälpverktyg, mallar och annat som du ser behövs till ansvariga för öppna data.
- Var aktiv i de fora och mötesplatserna där öppna data diskuteras för att hjälpa till att påverka utvecklingen i en positiv riktning.

Du som bidrar med öppna data för att det är din uppgift i din verksamhet kallar vi **Den uppgiftsorienterade delaren** Du kan:

- Posta alla förslag till hur det kan bli enklare att dela data till ansvariga för öppna data.
- Medverka i meet-ups för att få ta del av andras erfarenheter och knyta kontakter med andra dataägare samt potentiella dataanvändare.
- Fundera på vilka frågor som skapar mest merarbete för er och om det är möjligt att eliminera dessa frågor genom att dela data öppet, eller skapa en tjänst.